

บทที่ 3

ซอฟต์แวร์

ความหมายของซอฟต์แวร์

ซอฟต์แวร์หมายถึงชุดคำสั่งหรือโปรแกรมที่ใช้สั่งงานให้คอมพิวเตอร์ทำงาน หรืออีกความหมายหนึ่ง

ซอฟต์แวร์หมายถึงลำดับขั้นตอนการทำงานที่เขียนขึ้นด้วยคำสั่งของคอมพิวเตอร์ คำสั่งเหล่านี้เรียงกันเป็น โปรแกรมคอมพิวเตอร์

คอมพิวเตอร์เครื่องหนึ่งสามารถทำงานแตกต่างกันได้มากมายด้วยซอฟต์แวร์ที่แตกต่างกัน

ซอฟต์แวร์จึงหมายถึงรวมถึงโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทุกประเภทที่ทำให้คอมพิวเตอร์ทำงานได้

ในบรรดาซอฟต์แวร์หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีผู้พัฒนาขึ้นเพื่อใช้งานกับคอมพิวเตอร์มีมากมาย ซอฟต์แวร์เหล่านี้อาจได้รับการพัฒนาโดยผู้ใช้งานเอง หรือผู้พัฒนาโปรแกรม หรือผู้ผลิตจำหน่าย หากแบ่งแยก

ชนิดของซอฟต์แวร์ตามลักษณะการทำงาน

สามารถแบ่งซอฟต์แวร์ได้เป็นสองประเภท คือ ซอฟต์แวร์ระบบ (System software) และซอฟต์แวร์ประยุกต์ (Application software)

- ซอฟต์แวร์ระบบ

คือซอฟต์แวร์ที่บริษัทผู้ผลิตสร้างขึ้นมาเพื่อใช้จัดการกับระบบคอมพิวเตอร์

เพื่อให้ ระบบคอมพิวเตอร์สามารถดำเนินงานพื้นฐานต่าง ๆ ได้ เช่น

รับข้อมูลจากแป้นพิมพ์แล้วแปล ความหมายให้คอมพิวเตอร์เข้าใจ

นำข้อมูล ไปแสดงผลบนจอภาพหรือนำออกไปยังเครื่องพิมพ์

จัดการข้อมูลในระบบเพิ่มข้อมูลบนหน่วยความจำรอง

เมื่อเราเปิดเครื่องคอมพิวเตอร์

ทันทีที่มีการจ่ายกระแสไฟฟ้าให้กับคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์จะ

ทำงานตามโปรแกรมทันที

โปรแกรมแรกที่สั่งคอมพิวเตอร์ทำงานนี้เป็นซอฟต์แวร์ระบบ หากไม่มี

ซอฟต์แวร์ระบบคอมพิวเตอร์จะทำงานให้เราไม่ได้เลย

- ซอฟต์แวร์ประยุกต์ เป็นซอฟต์แวร์ที่ใช้กับงานด้านต่าง ๆ ตามความต้องการของผู้ใช้ ที่สามารถ นำมาใช้ประโยชน์ได้โดยตรง ปัจจุบันมีผู้พัฒนาซอฟต์แวร์ใช้งานทางด้านต่าง ๆ ออกจำหน่ายมาก การประยุกต์งานคอมพิวเตอร์จึงกว้างขวางและแพร่หลาย เช่น นักวิเคราะห์ใช้โปรแกรมตารางทำ การคำนวณยอดขาย นักออกแบบกราฟิกใช้โปรแกรม Adobe Photoshop ตกแต่งภาพ นิสิตใช้ อีเมลในการติดต่อสื่อสารกับอาจารย์

ซอฟต์แวร์ระบบ สามารถ แบ่งตามหน้าที่การทำงานได้ดังนี้

1. ระบบปฏิบัติการ (Operating System) หรือเรียกย่อ ๆ ว่า OS ซึ่งทำหน้าที่ในการบริหารและจัดการทรัพยากรในระบบคอมพิวเตอร์ให้กับผู้ใช้ เช่น ระบบปฏิบัติการ Windows Unix MacOS ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ทำงานตลอดเวลาที่เราเปิดเครื่องคอมพิวเตอร์
2. โปรแกรมอรรถประโยชน์ (Utility Programs) เป็นโปรแกรมที่ช่วยบริหารจัดการระบบคอมพิวเตอร์ให้ทำงานได้อย่างราบรื่น เช่น โปรแกรมตรวจจับไวรัสคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

ระบบปฏิบัติการ

ระบบปฏิบัติการ หรือที่ส่วนใหญ่เราจะเรียกว่า OS ซึ่งเป็นชุดคำสั่งที่ใช้ในการควบคุมจัดการทรัพยากร ฮาร์ดแวร์ โดยทำหน้าที่ในการเชื่อมการทำงานระหว่างฮาร์ดแวร์กับซอฟต์แวร์ประยุกต์ จัดการกระบวนการใช้ ทรัพยากรระหว่างซอฟต์แวร์ประยุกต์และฮาร์ดแวร์ อีกทั้งยังเป็นตัวกลางเชื่อมระหว่างผู้ใช้ให้ใช้งานฮาร์ดแวร์ที่มีในระบบคอมพิวเตอร์อย่างมีประสิทธิภาพและสะดวกสบายยิ่งขึ้น เนื่องจากการใช้งานฮาร์ดแวร์โดยตรงนั้นมีความซับซ้อนและยากมากสำหรับผู้ใช้ ระบบปฏิบัติการจึงถูกออกแบบมาให้ผู้ใช้สามารถใช้งานทรัพยากรฮาร์ดแวร์ได้ง่ายขึ้น ตัวอย่างงานที่ระบบปฏิบัติการจะจัดการให้กับผู้ใช้ เช่น ผู้ใช้ต้องการบันทึกไฟล์ข้อมูลต่าง ๆ ลงในฮาร์ดดิสก์ การพิมพ์เอกสารออกทางเครื่องพิมพ์

(ทั้งฮาร์ดดิสก์และเครื่องพิมพ์ถือว่าเป็นอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ตัวหนึ่ง) ดังนั้นระบบปฏิบัติการจึงถือว่าเป็นโปรแกรมที่มีความสำคัญที่สุด ใกล้ชิดกับฮาร์ดแวร์ที่สุดและมีความซับซ้อนสูงมาก เนื่องจากต้องทำหน้าที่เบื้องหลังทั้งหมด เปรียบเสมือนเป็นเลขาคอยรับคำสั่งจากเจ้านาย อยู่เบื้องหลังการทำงานของโปรแกรมต่างๆ ที่อยู่ในระบบคอมพิวเตอร์ ทำให้โปรแกรมที่มีอยู่สามารถทำงานร่วมกับระบบฮาร์ดแวร์ที่มีอยู่ได้อย่างเต็มความสามารถ

ระบบปฏิบัติการที่มีอยู่ในปัจจุบันแบ่งได้ออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ ระบบปฏิบัติการที่ใช้กับเครื่อง คอมพิวเตอร์พีซี และระบบปฏิบัติการที่ใช้กับอุปกรณ์สื่อสารขนาดเล็กอย่างเช่น เครื่องพีดีเอ สมาร์ทโฟน (Smart Phones) หรือโทรศัพท์มือถือ

ระบบปฏิบัติการที่ใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์พีซี

ระบบปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ที่ใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลที่ได้รับความนิยมแพร่หลายทั่วโลกก็คือ ระบบปฏิบัติการ Windows เช่น Windows XP, Windows Vista, Windows 7 ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ของบริษัทไมโครซอฟต์

แต่หากเครื่องคอมพิวเตอร์แมคอินทอชที่ผลิตมาจากบริษัท Apple ส่วนใหญ่ใช้ ระบบปฏิบัติการ Mas OS อ่านว่า แมคโอเอส เช่น Mac OS X, Mac OS Leopard

- ระบบปฏิบัติการของบริษัท Microsoft ถือว่าเป็นระบบปฏิบัติการที่นิยมใช้มากที่สุดและในปัจจุบันมีส่วนแบ่งทางการตลาด 93% โดยที่บริษัท ไมโครซอฟต์ได้พัฒนาระบบปฏิบัติการเพื่อใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดเล็กส่วนบุคคล (PC) เริ่มพัฒนาตั้งแต่ปี 1970 โดยบริษัท IBM ได้ว่าจ้างให้พัฒนาระบบปฏิบัติการของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ออกโดยบริษัท IBM มีชื่อว่า PC-DOS และ MS-DOS ดังรูปที่ 3-1 ทั้งสองเป็นระบบปฏิบัติการที่ต้องใช้คำสั่งป้อนเข้าไปจึงจะทำงานได้ (command line) มีลักษณะที่เป็น Single User และ Single Task ต่อมาปี 1985 ระบบปฏิบัติการมีหน้าต่างที่ เปลี่ยนไป

คือมีลักษณะที่ใช้รูปภาพและเมนูมาใช้ในการสั่งคอมพิวเตอร์ให้ทำงาน (GUI) โดยทางไมโครซอฟต์ได้ เปิดตัวระบบปฏิบัติการ Windows 1.0 ออกมาเพื่อใช้กับเครื่องพีซี จากนั้นปี 1995 ไมโครซอฟต์ก็ออก ระบบปฏิบัติการตัวใหม่ คือ Windows 95 ซึ่งมีหน้าตาที่สวยงามกว่าและมีความสามารถสูงกว่าเดิมโดยมีลักษณะของเทคโนโลยีเพิ่มขึ้นคือ Plug and Play จากนั้นก็มี Windows 98 เกิดขึ้นตามลำดับ เพื่อใช้กับเครื่อง คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล

```

C:\>DIR
Volume in drive C has no label.
Volume Serial Number is 48BB-53B9

Directory of C:\

09/27/2005  01:35 PM                0 AUTOEXEC.BAT
09/27/2005  01:35 PM                0 CONFIG.SYS
09/27/2005  01:39 PM                <DIR>      Documents and Settings
04/05/2006  10:30 PM                <DIR>      downloads
03/11/2006  12:20 AM                <DIR>      Local Backup
03/16/2006  09:19 PM                <DIR>      pirchthai
04/05/2006  10:08 PM                <DIR>      Program Files
03/31/2006  11:15 AM                <DIR>      TC
03/12/2006  03:22 PM                <DIR>      TC1
03/11/2006  10:33 AM                <DIR>      TCTEMP
04/05/2006  10:09 PM                <DIR>      WINDOWS
                2 File(s)          0 bytes
                9 Dir(s)    15,674,097,664 bytes free

C:\>

```

คำสั่งที่
ผู้ใช้บ่อน

ผลลัพธ์ที่
ระบบปฏิบัติการ

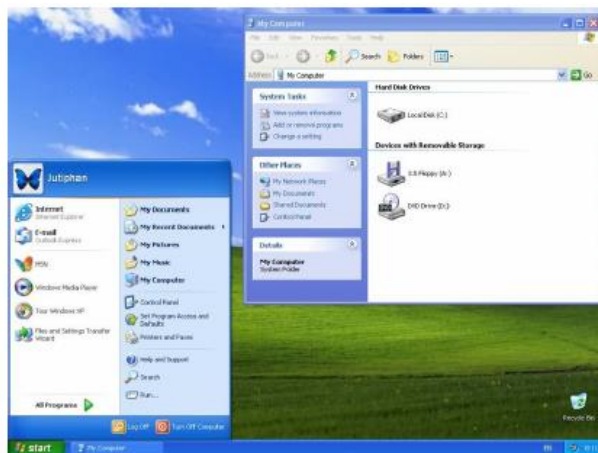
จากนั้นทางไมโครซอฟต์ได้ออกระบบปฏิบัติการที่มีลักษณะเพื่อรองรับหน่วยประมวลผลที่มีขนาด 32 บิต และสามารถรองรับผู้ใช้ได้หลายคน (Multi User) และสามารถทำงานได้หลายงานพร้อมกัน (Multitasking) ขึ้น คือ Windows NT

โดยเป็นระบบที่เน้นให้ระบบปฏิบัติการสามารถทำงานร่วมกับเครือข่ายได้ดียิ่งขึ้น มีส่วนที่ให้บริการหรือส่วนให้บริการไม่ว่าจะเป็น ให้บริการ Web Server, Mail Server ต่อมาในปี 2000 ทาง

ไมโครซอฟต์ออกระบบปฏิบัติการที่อยู่ตระกูลของ Windows NT

ออกมามีชื่อว่า Windows 2000 และออก ระบบปฏิบัติการที่อยู่ในตระกูลของ Windows 98 คือ Windows ME ซึ่งออกแบบมาเพื่อให้ผู้ใช้สามารถใช้งานได้ง่ายขึ้นมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับมัลติมีเดีย (Multimedia) มากขึ้นกว่าเดิม ในปี 2001 ทางไมโครซอฟต์ได้พัฒนา ระบบปฏิบัติการซึ่งเปลี่ยนโฉมของ GUI ทั้งหมดโดยนำข้อดีของทั้ง Windows 2000 และข้อดีของ Windows ME เข้าด้วยกัน คือ นำเอาความสมบูรณ์ในการทำงานของ Windows 2000 และความสวยงามใช้ง่ายของ Windows ME รวมกันเพื่อสร้างเป็น Windows XP

ดังรูปที่ 3-2 ทำให้ Windows XP มีประสิทธิภาพการทำงานที่ดีและมีความสวยงามในตัวเอง และยังเป็นที่ยอมรับใช้กันเป็นอย่างมาก และในปี 2009

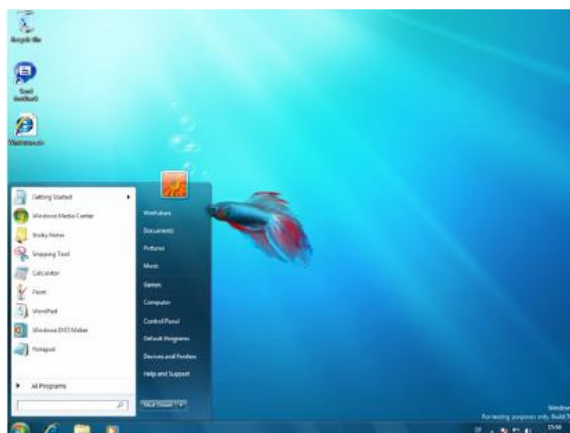
บริษัทไมโครซอฟต์ได้วางจำหน่าย Windows Vista ที่มีความเสถียรสูงกว่าระบบปฏิบัติการ Windows รุ่นอื่น ๆ ที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น เนื่องจาก Windows Vista เน้นที่ความสวยงามของกราฟิกซึ่งสามารถเทียบเคียงกับระบบปฏิบัติการ Mac OS ของบริษัท Apple ได้เลย แต่ข้อเสียของ Windows Vista คือต้องการเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีคุณสมบัติสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องการความสามารถของการ์ดแสดงผลทางกราฟิกที่สูง นอกจากนั้นหน่วยความจำแรมจะต้องมีมากอีกด้วย รวมไปถึงความจุของฮาร์ดดิสก์ก็ต้องมีมาก ซึ่งหลายคนที่ไม่สามารถใช้งานระบบปฏิบัติการ Windows Vista หรือคิดว่า Windows Vista ไม่เสถียร ทั้งที่จริงแล้วอาจเนื่องมาจากเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้อยู่นั้นมีขีดความสามารถที่ต่ำ ใช้ฮาร์ดแวร์ไม่สอดคล้องกับระบบปฏิบัติการ Windows Vista นั้นเอง

จากนั้นบริษัทไมโครซอฟต์ได้ออกระบบปฏิบัติการตัวใหม่ในปี 2010 ที่ชื่อว่า ระบบปฏิบัติการ Windows 7 ซึ่งเป็นระบบปฏิบัติการ Windows Vista ฉบับปรับปรุงนั่นเอง เพื่อมาทดแทนระบบปฏิบัติการ Windows Vista ระบบปฏิบัติการ Windows 7 ได้แก้ไขจุดด้อยทั้งหลายของ Windows Vista เช่น ใช้ทรัพยากร ของระบบน้อยลง

มีกราฟิกที่สวยงามเทียบเคียงกับระบบปฏิบัติการ Mac OS ของบริษัท Apple เป็นต้น ซึ่งทำให้ การทำงานของ ระบบปฏิบัติการ Windows 7 ทำงานได้เร็วกว่า Windows Vista ถึงแม้จะมีการปรับปรุงในเรื่อง ของการทำงาน

แต่ถึงอย่างไรผู้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์พีซีส่วนใหญ่ยังคงชื่นชอบและใช้ Windows XP อยู่

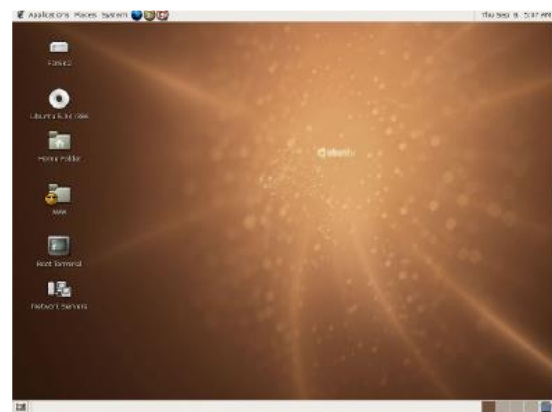
ระบบปฏิบัติการ Linux

ลินุกซ์ถือกำเนิดขึ้นในฟินแลนด์ ปี ค.ศ. 1980 โดยลินุส โทรวัลด์ส (Linus Trovalds) นักศึกษาภาควิชา วิทยาการคอมพิวเตอร์ (Computer Science) ในมหาวิทยาลัยเฮลซิงกิ ประเทศฟินแลนด์ ลินุส เห็นว่าระบบ มินิกซ์ (Minix) ที่เป็นระบบยูนิกซ์บนพีซีในขณะนั้น ซึ่งทำการพัฒนาโดย ศ.แอนดรูว์ ทาเนนบาวม (Andrew S. Tanenbaum) ยังมีความสามารถไม่เพียงพอแก่ความต้องการ จึงได้เริ่มต้นทำการพัฒนาระบบยูนิกซ์ของตนเอง ขึ้นมา โดยจุดประสงค์อีกประการ คือต้องการทำความเข้าใจในวิชาระบบปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ด้วยเมื่อเขาเริ่มพัฒนาลินุกซ์ไปช่วงหนึ่งแล้ว เขาก็ได้ทำการชักชวนให้นักพัฒนาโปรแกรมอื่นๆมาช่วยทำการพัฒนาลินุกซ์ ซึ่งความร่วมมือส่วนใหญ่ก็จะเป็นความร่วมมือผ่านทางอินเทอร์เน็ต จึงทำให้ระบบปฏิบัติการลินุกซ์มีความแพร่หลาย มากขึ้นเรื่อย จนแตกออกลินุกซ์ตระกูลต่างๆ กันออกไป ตัวอย่าง เช่น Slackware, Redhat หรือในประเทศไทย ได้นำเอาลินุกซ์มาพัฒนาต่อเพื่อให้ใช้งานภาษาไทยได้ดี โดยมีทีมที่เข้ามาพัฒนาหลายกลุ่ม เช่น ลินุกซ์ทะเล, ลินุกซ์ SIS และของมหาวิทยาลัยบูรพาได้พัฒนาลินุกซ์ที่มีชื่อว่า บูรพาลินุกซ์ ขึ้นเพื่อแจกจ่ายและเผยแพร่ให้ใช้ โดย ไม่คิดมูลค่า ระบบปฏิบัติการลินุกซ์เป็นระบบปฏิบัติการ 32 บิต มีลักษณะเป็น multitasking และ Multi-user มี ส่วนติดต่อกับผู้ใช้ในทั้งสองรูปแบบ คือ Command line และ GUI ดังรูปที่ 3-4 และรูปที่ 3-5 ใน ระบบปฏิบัติการนี้มีจุดเด่น คือ สามารถใช้ได้หลายแพลตฟอร์ม และเป็นระบบปฏิบัติการที่ไม่จำเป็นต้องซื้อ สามารถดาวน์โหลดจากอินเทอร์เน็ตได้โดยตรง ดังนั้นถ้าต้องการลดค่าใช้จ่ายในเรื่องซอฟต์แวร์ลินุกซ์เป็น ทางเลือกที่ดีแก่ภาคธุรกิจต่าง ๆ ส่วนแบ่งทางการตลาดของระบบปฏิบัติการลินุกซ์จะอยู่ที่ 3% ในส่วนของ คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล และ 25% ในส่วนของการใช้ในเครื่องแม่ข่าย หรือเครื่องให้บริการ

```

-rw-rw-r-- 1 werapan werapan 103 ;.k. 2 09:22 simple.o
-rw-rw-r-- 1 werapan werapan 920 ;.k. 2 09:22 simple.o
-rw-rw-r-- 1 werapan werapan 353792 ;.k. 9 12:30 SR5.doc
-rwxrwxr-x 1 werapan werapan 5296 ;.k. 16 04:09 string
-rw-rw-r-- 1 werapan werapan 301 ;.k. 16 04:09 string.o
drwx----- 2 werapan werapan 4096 ;.k. 2 09:40
-rwxrwxr-x 1 werapan werapan 4854 ;.k. 27 12:49 test1
-rw-rw-r-- 1 werapan werapan 255 ;.k. 27 12:49 test.c
-rw-rw-r-- 1 werapan werapan 1244 ;.k. 2 2005 TestFTP.class
-rw-rw-r-- 1 werapan werapan 1936 ;.k. 2 2005 TestFTP.java
drwxrwxr-x 2 werapan werapan 4096 ;.k. 2 10:02
-rw----- 1 werapan werapan 7810 ;.k. 2 09:40 .viminfo
-rw-rw-r-- 1 werapan werapan 5745 ;.k. 7 01:37 wget-log
-rw-rw-r-- 1 werapan werapan 68300 ;.k. 25 15:48 wget-log.1
-rw-rw-r-- 1 werapan werapan 3001 ;.k. 10 15:30 wget-log.2
-rw-rw-r-- 1 werapan werapan 658 ;.k. 30 2005 .zshrc
[werapan@pangsida ~]$ ls
a.out      main.o      printFunc.o  simple.o     test.c      wget-log.2
fgf165.exe main.c      printFunc.h  SR5.doc     TestFTP.class
func       main.o      printFunc.o  string       TestFTP.java
func.c     Makefile   string.c
LegacyFTP.zip Makefile.1 simple.o     wget-log
main       mathFunc.c simple.c     test1       wget-log.1
[werapan@pangsida ~]$

```


ระบบปฏิบัติการบนเครื่องคอมพิวเตอร์ของบริษัท Apple

เครื่องคอมพิวเตอร์แมคอินทอช (Macintosh) ที่ถูกสร้างขึ้นโดยบริษัท Apple เป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ พัฒนาแข่งขันกับเครื่อง PC ของ IBM โดยที่ระบบปฏิบัติการที่ผลิตมาเพื่อเครื่องแมคอินทอชนั้นมีชื่อว่า แมคโอ เอส เท็น (Mac OS X) เป็นระบบปฏิบัติการที่เกิดขึ้นจากระบบปฏิบัติการ UNIX เป็นระบบปฏิบัติการชื่อ Mac OS เวอร์ชัน 10 โดยระบบปฏิบัติการจะเน้นที่การสร้างมัลติมีเดียสิ่งพิมพ์ ภาพ เสียง วิดีโอ โดยที่ Mac OS X ได้มี เวอร์ชันออกมาแล้ว 8 เวอร์ชัน คือ 0 Cheetah, 1 Puma, 2 Jaguar, 3 Panther, 4 Tiger, 5 Leopard, 6 Snow Leopard (ได้วางจำหน่ายเมื่อวันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2552), 7 Lion (มีการคาดการณ์ว่าจะออกจำหน่าย ช่วงเดือนมิถุนายน 2554) ซึ่งลักษณะการทำงานของระบบปฏิบัติการ Mac OS X มีส่วนติดต่อกับผู้ใช้เป็น GUI และเป็นระบบปฏิบัติการที่มีลักษณะเป็น multitasking และ Multi-user แสดงส่วนที่ติดต่อกับผู้ใช้อย่างรูปที่ 3-6

ระบบปฏิบัติการสำหรับคอมพิวเตอร์พกพาขนาดเล็ก

ปัจจุบันคอมพิวเตอร์ได้เข้าสู่ชีวิตประจำวันมากขึ้นจนถึงขนาดที่ต้องพกพาเพื่อใช้งานได้สะดวกมากยิ่งขึ้น

โดยอุปกรณ์ซึ่งถือได้ว่าเป็นอุปกรณ์คอมพิวเตอร์อย่างหนึ่งคือ PDA (Personal Digital Assistant) ซึ่งเป็น

คอมพิวเตอร์ขนาดเล็กที่สามารถวางไว้บนฝ่ามือได้พอดีที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการจดบันทึก เก็บข้อมูล เตือนเวลานัดหมาย ใช้งานเว็บ เช็คอีเมล ดูหนัง ฟังเพลง หรือ จัดการงานต่างๆ ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว เป็น ต้น ดังนั้นการที่จะทำให้ PDA

เป็นอุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้ได้จำเป็นต้องมีซอฟต์แวร์ หรือ ระบบปฏิบัติการ (OS) หรือในอีกชื่อหนึ่งจะเรียกว่า Embedded OS ซึ่งใช้ในการจัดการการทำงานต่างๆ ของ อุปกรณ์พกพานั้นเหล่านั้น ระบบปฏิบัติการที่ถูกติดตั้งอยู่ในเครื่อง PDA นั้นหลัก ๆ

ก็จะมีอยู่สองระบบปฏิบัติการ ได้แก่ ระบบปฏิบัติการ Palm OS

ดังนั้นเราจะเรียกเครื่อง PDA ที่ลงระบบปฏิบัติการนี้ว่าเครื่อง Palm ส่วน เครื่อง PDA ที่ใช้ระบบปฏิบัติการ Microsoft Windows Mobile เราจะเรียกกันว่า Pocket PC แต่ในปัจจุบัน PDA

ไม่เป็นที่นิยมมากในปัจจุบันเนื่องจากไม่สามารถเป็นโทรศัพท์ได้ ถ้าจะเน้นการใช้งานโทรศัพท์ด้วยก็ต้องซื้อ PDA phone

แต่ก็ยังไม่เป็นที่นิยมมากเท่ากับ Smart Phone

ซึ่งเป็นทั้งโทรศัพท์มือถือที่รวมความสามารถพิเศษ เพิ่มเติมของ PDA เข้าไปและเพิ่มขีดความสามารถและมีลูกเล่นที่ดีกว่า PDA ซึ่งเรียกได้ว่า Smart Phone เป็น คอมพิวเตอร์ขนาดย่อมเลยทีเดียว

ส่วนระบบปฏิบัติการที่ติดตั้งลงใน Smart Phone ที่นิยมใช้งานได้แก่

- Symbian OS : ส่วนใหญ่จะติดตั้งลงในโทรศัพท์มือถือแบบ Smart Phone ของค่าย Nokia และ Sony Ericsson บางรุ่น
- Windows Mobile : ติดตั้งลงใน Acer Neo Touch s200 ของบริษัท Acer หรือ HTC HD2
- Android : เป็นการเปิดตัวครั้งแรกของบริษัท Google ที่หันมาทำระบบปฏิบัติการที่มีแนวความคิด แบบ Open Source ทำให้ระบบปฏิบัติการ Android ได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมประสิทธิภาพอย่างรวดเร็ว ซึ่งระบบปฏิบัติการ Android ได้รับความนิยมให้ติดตั้งลงใน Smart Phone ของบริษัท หลาย ๆ บริษัทไม่ว่าจะเป็น Nokia, Sony Ericsson, HTC, LG เป็นต้น
- IOS (อ่านว่า ไอโอเอส) : เป็นระบบปฏิบัติการของค่าย Apple ที่ติดตั้งลงใน Smart Phone อย่าง iPhone รวมทั้ง iPad ที่เป็น Tablet PC และ iPod ที่เป็นเครื่องเล่นเพลงที่ต่างจากเครื่องเล่นเพลง ทั่ว ๆ ไป นอกจากจะดูหนัง ฟังเพลงได้ ยังสามารถเล่นเกม เช็คสภาพอากาศทั่วโลก หรือจะเข้าใช้ งานอินเทอร์เน็ตผ่าน wifi ก็ทำได้ง่ายดายดาย
- Linux : เป็นระบบปฏิบัติการหนึ่งทีติดตั้งลงในโทรศัพท์มือถือหลาย ๆ รุ่น อย่างเช่น Nokia และ Motorola

โปรแกรมอรรถประโยชน์

โปรแกรมอรรถประโยชน์คือโปรแกรมที่ช่วยอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อให้เครื่องคอมพิวเตอร์ทำงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ จึงถือว่าเป็นโปรแกรมเสริมที่ต้องมีในเครื่องคอมพิวเตอร์ ตัวอย่างเช่น

- **ประเภทการจัดแฟ้มข้อมูล (File Manager)**
เป็นโปรแกรมที่ช่วยในการจัดการเกี่ยวกับแฟ้มข้อมูล เช่น การคัดลอก (Copy), การเปลี่ยนชื่อ(Rename), การแบ่งพาดิชั่น (Partition) และการ จัดรูปแบบดิสก์ (Format)
- **ประเภทการลบทิ้งโปรแกรม (Uninstall)**
เป็นโปรแกรมที่ช่วยในการลบโปรแกรมออกจาก ระบบปฏิบัติการ ในกรณีที่ไม่ต้องการใช้โปรแกรมนั้น ๆ แล้ว โปรแกรมจะทำหน้าที่ในการตามเอา แฟ้มข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมที่ต้องการลบออกทั้งหมด เช่น Add/Remove Programs ในส่วน Control Panel ของ Microsoft Windows
- **โปรแกรมจัดการดิสก์ (Disk Utility)**
เป็นโปรแกรมที่ใช้ในการจัดการปัญหาหรือแก้ไขให้ฮาร์ดดิสก์ มีการทำงานที่ดีขึ้น เช่น Disk Cleanup เป็นโปรแกรมช่วยลบไฟล์ที่ไม่จำเป็นทิ้ง ทำให้ฮาร์ดดิสก์มีเนื้อที่ว่างเพิ่มขึ้น และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของระบบ เช่น ไฟล์หรือโปรแกรมต่าง ๆ ที่ อาจถูกบันทึกอยู่ในฮาร์ดดิสก์ขณะที่เราท่องไปในเว็บไซต์ต่าง ๆ ซึ่งจะเรียกว่า temporal internet files ส่วนอีกโปรแกรมที่ช่วยจัดการดิสก์คือ โปรแกรม Disk Defragmenter ซึ่งเป็นโปรแกรมช่วยรวมไฟล์ที่เคยแยกออกเป็นไฟล์ส่วนเล็ก ๆ ในขณะที่ทำการจัดเก็บไว้ในฮาร์ดดิสก์ ให้อยู่ในเนื้อที่ ต่อเนื่องกัน และยังเป็นการจัดระเบียบเนื้อที่ว่างบนฮาร์ดดิสก์ให้อยู่ในรูปแบบที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด

- โปรแกรมรักษาหน้าจอ (Screen Saver)
เป็นโปรแกรมที่ช่วยรักษาอายุการใช้งานของจอคอมพิวเตอร์ให้มีอายุการใช้งานมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ยังมี โปรแกรมมอรรถประโยชน์ อื่นๆ อีกที่มีอยู่ในระบบปฏิบัติการ เช่น

- โปรแกรมป้องกันไวรัส
ใช้ป้องกันไวรัสคอมพิวเตอร์และโปรแกรมอื่นที่เข้ามาสร้างความเสียหาย ให้กับระบบคอมพิวเตอร์
- โปรแกรมบีบอัดแฟ้ม ใช้ลดขนาดของไฟล์ เพื่อลดเนื้อที่ในการจัดเก็บ และทำให้สามารถส่งไฟล์ดังกล่าวทางอินเทอร์เน็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ซอฟต์แวร์ประยุกต์

เราอาจแบ่งซอฟต์แวร์ประยุกต์ออกเป็นสองกลุ่มคือ ซอฟต์แวร์ประยุกต์พื้นฐาน และซอฟต์แวร์ประยุกต์ ที่พัฒนาขึ้นใช้งานเฉพาะ หากเราต้องการใช้คอมพิวเตอร์พิมพ์เอกสาร คำนวณ จัดการฐานข้อมูล และทำงาน นำเสนอ สามารถเลือกใช้ซอฟต์แวร์ประยุกต์พื้นฐาน สำหรับงานซอฟต์แวร์ประยุกต์เฉพาะด้านเป็นซอฟต์แวร์ที่พัฒนาขึ้นมาสำหรับงานเฉพาะอย่างและสำหรับแต่ละสาขาอาชีพ เช่น นักออกแบบเว็บไซต์ใช้โปรแกรมสำหรับ สร้างเว็บในการจัดการเกี่ยวกับเว็บต่างๆ หรือนิสิตใช้ซอฟต์แวร์ตัดต่อเสียงและวิดีโอเพื่อทำสื่อแนะนำ มหาวิทยาลัย โดยทั่วไปซอฟต์แวร์ประยุกต์จะถูกติดตั้งในฮาร์ดดิสก์ของเครื่องคอมพิวเตอร์ แต่ในปัจจุบันนี้มีซอฟต์แวร์ ที่ผู้ใช้ไม่จำเป็นต้องติดตั้งลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ของตนเอง แต่สามารถใช้งานผ่านเว็บได้ การใช้ซอฟต์แวร์ประยุกต์ที่ทำงานผ่านเว็บกำลังเป็นที่นิยมมากในระบบธุรกิจ เรียกซอฟต์แวร์ประยุกต์แบบนี้ว่า ซอฟต์แวร์ ประยุกต์ที่ทำงานผ่านเว็บ หรือ เว็บเบสแอปพลิเคชัน (Web-based application) เช่น มหาวิทยาลัยบูรพาใช้โปรแกรมลงทะเบียนเรียนของนิสิตผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

หรือบริษัทสายการบินใช้โปรแกรมขายตั๋ว
เครื่องบินผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ซอฟต์แวร์ประยุกต์พื้นฐาน ซอฟต์แวร์ประยุกต์พื้นฐาน (Basic application) หรือบางครั้งเรียกว่า ซอฟต์แวร์ประยุกต์อเนกประสงค์ (General-purpose application) หรือซอฟต์แวร์ประยุกต์ช่วยเพิ่มผลผลิต (Productivity application) เป็น ซอฟต์แวร์ที่นิยมใช้งานกันอย่างแพร่หลาย ได้แก่ ซอฟต์แวร์ประมวลคำ ซอฟต์แวร์ตารางทำการ ซอฟต์แวร์นำเสนอ ซอฟต์แวร์จัดการฐานข้อมูล และซอฟต์แวร์สื่อสารข้อมูล

- **ซอฟต์แวร์ประมวลคำ (Word processor software)**
ซอฟต์แวร์ประมวลคำเป็นซอฟต์แวร์พื้นฐานที่ใช้ในการสร้างเอกสาร ซึ่งมีการใช้งานกันอย่างแพร่หลายไม่ว่าจะเป็นบุคคลทั่ว ๆ ไป หรือตามองค์กรต่าง ๆ เพื่อใช้โปรแกรมนี้สร้างงานเอกสารต่าง ๆ เช่น การจดบันทึก จดหมาย คู่มือ และแผ่นพับ
ซอฟต์แวร์ประมวลคำถูกออกแบบมาให้มีคุณสมบัติในเรื่องของการพิมพ์ผ่านแป้นพิมพ์ การแก้ไข และการจัดรูปแบบของเอกสาร ได้แก่ การเลือกรูปแบบของตัวอักษร การเลือกขนาดของตัวอักษรหรือเปลี่ยนรูปแบบตัวอักษรให้เป็นตัวหนา ตัวเอียงและสีตัวอักษรได้ตามต้องการ
นอกจากนี้ซอฟต์แวร์ประมวลคำ ยังเพิ่มคุณสมบัติอื่น ๆ อีกมากมาย เพื่อให้การสร้างงานเอกสารทำได้ง่ายดายและสะดวกยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็น การตัดคำ โดยจะตัดคำที่พิมพ์เกินบรรทัดลงมาบรรทัดใหม่ให้โดยอัตโนมัติ การเพิ่มส่วนพจนานุกรมที่รวมคำศัพท์ ที่มีความหมายใกล้เคียงกัน สามารถค้นหาตำแหน่งของคำในเอกสารได้อย่างรวดเร็วโดยใช้คำสั่ง “ค้นหา” (find) และยังสามารถแทนคำที่ค้นหาได้ด้วยคำใหม่โดยใช้คำสั่ง “แทนที่” (replace) นอกจากนี้ยังสามารถตรวจสอบการสะกดคำและไวยากรณ์ เพื่อตรวจสอบคำหรือข้อความที่สะกดผิด เป็นต้น โปรแกรมประมวลคำที่นิยมใช้กัน ได้แก่ Microsoft Word,

Corel WordPerfect, Lotus Word Pro และ OpenOffice.org Writer

- ซอฟต์แวร์ตารางคำนวณ (Spreadsheet software)
 ซอฟต์แวร์ตารางทำการเป็นซอฟต์แวร์ที่ช่วยในการคิดคำนวณ วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นตัวเลขและสร้าง แผนภูมิ ซอฟต์แวร์ประเภทนี้นิยมสำหรับผู้ใช้ในเกือบทุกสาขาอาชีพ เช่น ด้านการศึกษา อาจารย์ใช้เก็บคะแนน ของนิสิต คำนวณหาค่าเฉลี่ย และคำนวณผลการเรียนของนิสิต ด้านการตลาด อาจใช้สำหรับวิเคราะห์แนวโน้ม เกี่ยวกับการขาย เป็นต้น การทำงานของซอฟต์แวร์ตารางทำงาน ใช้หลักการเสมือนมีโต๊ะทำงานที่มีกระดาษขนาดใหญ่วางไว้ มีเครื่องมือคล้ายปากกา ยางลบ และเครื่องคำนวณเตรียมไว้ให้เสร็จ บนกระดาษมีช่องให้ใส่ตัวเลข ข้อความหรือสูตร สามารถสั่งให้คำนวณตามสูตรหรือเงื่อนไขที่กำหนด ผู้ใช้ซอฟต์แวร์ตารางทำงานสามารถ ประยุกต์ใช้งานประมวลผลตัวเลขอื่น ๆ ได้กว้างขวาง ซอฟต์แวร์ตารางทำงานที่นิยมใช้ เช่น Microsoft Excel, Lotus 1-2-3 และ OpenOffice.org Calc
- ซอฟต์แวร์นำเสนอ (Presentation software)
 ซอฟต์แวร์นี้ใช้สำหรับนำเสนอข้อมูล เพื่อให้งานที่ต้องการนำเสนอมีความน่าสนใจและมีลักษณะเป็นมืออาชีพ ซอฟต์แวร์นี้จึงเป็นซอฟต์แวร์ที่นอกจากสามารถแสดงข้อความในลักษณะที่จะสื่อความหมายได้ง่ายแล้ว จะต้องสร้างแผนภูมิ กราฟ และรูปภาพได้อีกด้วย ตัวอย่างเช่น นิสิตใช้เพื่อนำเสนอรายงานที่ได้ค้นคว้ามาได้ พนักงานขายนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการขายผลิตภัณฑ์ เป็นต้น ไฟล์งานนำเสนอที่สร้างมาจากโปรแกรมประเภทนี้ จะประกอบด้วยภาพนิ่ง (Slide) หลาย ๆ ภาพ มีเครื่องมืออัตโนมัติที่เรียกวิซาร์ด (Wizard) ช่วยแนะนำผู้ใช้ สามารถสร้างงานนำเสนอได้อย่างง่ายดาย

รวมถึงมีเครื่องมือเพื่อใช้เลือกสี โครนร่างภาพนิ่ง แม่แบบ ลูกเล่นต่าง ๆ และต้นแบบภาพนิ่ง เป็นต้น ซอฟต์แวร์นำเสนอที่นิยมใช้ได้แก่ Microsoft Excel, OpenOffice.org Impress, Corel Presentations และ Lotus Freelance Graphics

- ซอฟต์แวร์จัดการฐานข้อมูล (Database management software) การใช้คอมพิวเตอร์อย่างหนึ่งคือการใช้เก็บข้อมูล และจัดการกับข้อมูลที่จัดเก็บในคอมพิวเตอร์ จึงจำเป็นต้องมีซอฟต์แวร์จัดการข้อมูล การรวบรวมข้อมูลหลาย ๆ เรื่องที่เกี่ยวข้องกันไว้ในคอมพิวเตอร์ เราจะ เรียกว่าฐานข้อมูล ซอฟต์แวร์จัดการฐานข้อมูลจึงหมายถึงซอฟต์แวร์ที่ช่วยในการเก็บข้อมูล แก้ไขข้อมูล และดึง ข้อมูลที่เก็บไว้ในฐานข้อมูลมาใช้งาน เช่น การทำรายงาน การสรุปผลจากข้อมูล การแสดงตารางสอนของอาจารย์ หลังจากทีนินิสิตใส่ชื่ออาจารย์บน <http://reg.buu.ac.th> ซอฟต์แวร์จัดการฐานข้อมูลที่นิยมใช้ เช่น Microsoft Access, OpenOffice.org Base, Corel Paradox และ Lotus Approach
- ซอฟต์แวร์สื่อสารข้อมูล (Data communication software) ซอฟต์แวร์สื่อสารข้อมูลหมายถึงซอฟต์แวร์ที่จะช่วยให้คอมพิวเตอร์ติดต่อสื่อสารกับเครื่องคอมพิวเตอร์ อื่นในที่ห่างไกลโดยผ่านทางสายโทรศัพท์ ซอฟต์แวร์สื่อสารใช้เชื่อมโยงต่อเข้ากับระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เช่น อินเทอร์เน็ต ทำให้สามารถใช้บริการอื่น ๆ ได้ สามารถใช้รับส่ง ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ที่เรียกว่า e-mail ใช้ โอนย้ายแฟ้มข้อมูล ใช้แลกเปลี่ยนข้อมูล อ่านข่าวสาร

ซอฟต์แวร์ประยุกต์ที่พัฒนาขึ้นใช้งานเฉพาะ

ซอฟต์แวร์ประยุกต์ประเภทนี้สามารถเรียกได้ว่า ซอฟต์แวร์ประยุกต์เฉพาะงาน (Specialized application) เป็นซอฟต์แวร์ที่สร้างขึ้นมาใช้เฉพาะงานและเฉพาะกลุ่มสาขาอาชีพ เช่น ซอฟต์แวร์สำหรับการ จัดการภาพกราฟิก ซอฟต์แวร์สร้างมัลติมีเดีย และซอฟต์แวร์สร้างเว็บไซต์ นอกจากซอฟต์แวร์เหล่านี้ที่พอจะ

คุ้นเคยยังมีซอฟต์แวร์อีกประเภทหนึ่งที่กำลังเข้ามามีบทบาทมากขึ้น โดยการนำเอาหลักการปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) หรือเอไอ (AI) มาทำให้ซอฟต์แวร์มีความฉลาดมีความสามารถเหมือนมนุษย์ เราคงเคยดูภาพยนตร์หรือโทรทัศน์เกี่ยวกับหุ่นยนต์ที่มีความเฉลียวฉลาด สามารถตอบสนอง และมีความสามารถเหมือน มนุษย์

- ซอฟต์แวร์ออกแบบสิ่งพิมพ์ (Desktop publishing) เป็นซอฟต์แวร์ที่ใช้สำหรับการจัดหน้าเอกสารและการพิมพ์ในรูปแบบ WYSIWYG (What You See Is What You Get) โดยสามารถที่จะออกแบบโครงสร้างของหน้าเอกสาร ซึ่งประกอบไปด้วยข้อความ(Text) และ กราฟิก(Graphics) รูปภาพ(Image) โดยสามารถพิมพ์ออกมาทางเครื่องพิมพ์ได้เหมือนกับที่ได้ออกแบบไว้ ตัวอย่างซอฟต์แวร์ประเภทนี้ได้แก่ QuarkXPress, Adobe InDesign, PageStream, RagTime, Microsoft Publisher, Apple Pages และ CorelDraw
- ซอฟต์แวร์สำหรับการจัดการภาพกราฟิก (Graphics editing) ซอฟต์แวร์สำหรับจัดการภาพกราฟิก เป็นโปรแกรมประยุกต์ที่มีความสามารถจัดการภาพกราฟิก ซึ่งเป็นการนำภาพมาผ่านการตกแต่งด้วยคอมพิวเตอร์ หรือจะเป็นการนำภาพถ่ายมารีทัช (Retouch) ตัดต่อใหม่ก็ได้ เช่น การปรับแต่งสีของภาพ การลบริ้วรอยบนใบหน้า การทำภาพคนอ้วนให้ดูผอมเพรียวขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถใช้โปรแกรมจัดการทางกราฟิกมาออกแบบตัวอักษร เพื่อนำมาใช้งานบนเว็บไซต์ได้อีกด้วย โปรแกรมจัดการทางกราฟิกที่ได้รับความนิยมมากที่สุดตัวหนึ่ง คือ โปรแกรม Adobe Photoshop หรือจะใช้โปรแกรมที่ชื่อ ว่า GIMP
- CAI (Computer-Assisted Instruction) เป็นซอฟต์แวร์ที่ใช้เกี่ยวกับการศึกษาในเพิ่มประสิทธิภาพการสอนและการรับรู้ของผู้เรียน โดยใช้ คอมพิวเตอร์เป็นตัวนำเสนอเนื้อหา และกิจกรรมของการเรียน โดยนำเนื้อหาและลำดับวิธีการสอนมาบันทึกเก็บไว้

และนำเสนอในรูปแบบที่เหมาะสม CAI สามารถนำมาใช้ในการฝึกทบทวน (Drill and Practice) แก้ปัญหา (Problem solving) จำลองสถานการณ์ (Simulation) ค้นพบ (Discovery) ได้ ซอฟต์แวร์ CAI นั้นจะต้องถูกสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ โดยจะต้องมีเครื่องมือที่ใช้ในการสร้างซอฟต์แวร์ CAI หลากๆ เครื่องมือมาประกอบกัน เช่น โปรแกรม Authorware, Toolbook , CAi ez Tools, Photoshop, Movie Maker และ Sound Editor

- ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ช่วยออกแบบ (Computer-Aided Design: CAD) เป็นซอฟต์แวร์ที่ใช้เกี่ยวกับงานด้านวิศวกรรม ออกแบบ และสถาปัตยกรรม ซึ่งนำมาใช้ในการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นชิ้นส่วน อะไหล่ ตัวถัง หรือเซรามิกส์ เป็นต้น หรือสามารถนำมาใช้ในการร่างและออกแบบสิ่งปลูกสร้างต่างๆ ได้ตั้งแต่บ้านหลังเล็กๆ ไปจนถึงโรงแรม โรงพยาบาล คอนโดมีเนียมขนาดใหญ่ได้ ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกในการกำหนดรายละเอียด วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ที่จะต้องใช้ได้ ตัวอย่างซอฟต์แวร์ ประเภทนี้ได้แก่ AutoCAD, SolidWorks, Pro/ENGINEER, CATIA
- Web Page Authoring เป็นซอฟต์แวร์ที่ช่วยในการสร้างหน้าเว็บ(Web Page) ซึ่งจะอำนวยความสะดวกในการจัดรูปแบบหน้า เว็บเพจ และออกแบบหน้าเว็บเพจ โดยมีลักษณะการใช้งานในรูปแบบ WYSIWYG ตัวอย่างซอฟต์แวร์ประเภทนี้ ได้แก่ Adobe Dreamweaver, Arachnophilia, Microsoft FrontPage, SME Web, Cool Page, HomeSite, NetObject Fusion, Coffee Cup, Kompozer

เอกสารประกอบการเรียนการสอนจากคณาจารย์คณะวิทยาการสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยบูรพา, “คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศในชีวิตประจำวัน”,
2553